

ΕΝΤΗΕΤΟ.9

16.11.1933: Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΥΡΙΛΛΟΣ Γ ΠΕΘΑΙΝΕΙ ΚΑΙ Ο ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΒΟΛΙΔΟΣΚΟΠΕΙ ΤΟΥΣ ΕΞΟΡΙΣΤΟΥΣ ΚΙΤΙΟΥ ΚΑΙ ΚΥΡΗΝΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ ΕΚΛΟΓΩΝ. ΑΥΤΟΙ ΑΠΑΝΤΟΥΝ ΟΤΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΒΛΗΘΕΙ Η ΕΚΛΟΓΗ ΜΕΧΡΙ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΕΙ ΔΥΝΑΤΟ ΝΑ ΕΠΙΣΤΡΕΨΟΥΝ ΚΑΙ ΑΥΤΟΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙ

Το **1933** ο Αρχιεπίσκοπος Κύριλλος Β (Κυριλλούδι) βρισκόταν στο **74** έτος της ηλικίας του και τα γεράματα δεν του επέτρεπαν να εκτελεί τα καθήκοντά του όσο θάπρεπε ενώ οι βοηθοί του, δηλαδή οι δυο Επίσκοποι Κιτίου και Κερύνειας βρίσκονταν στην εξορία και ο τρίτος, ο μητροπολίτης Πάφου Λεόντιος, βρισκόταν υπό την επιτήρηση του δικαστηρίου ώστε να αποφεύγει να ασχολείται με τα εθνικά θέματα, άλλως θα καλείτο να πληρώσει ένα πολύ βαρύ πρόστιμο.

Ο Αρχιεπίσκοπος Κύριλλος είχε γεννηθεί στο Πραστεϊό της Μεσαορίας το **1859** και είχε ανέλθει στο θρόνο του Αποστόλου Βαρνάβα στις **11** Νοεμβρίου **1916** μετά το θάνατο του Κύριλλου Β ή Κυριλλάτσου.

Στις αρχές του Νιόμβρη του **1933** ο Αρχιεπίσκοπος προσβλήθηκε από "ξηρά πλευρίτιδα" και "πνευμονική πύκνωση" όπως ανέφεραν οι θεράποντες γιατροί του Γ.Θ. Σταυρινίδης και Γ. Πελίδης.

Αργότερα παρατηρήθηκε "βρόχος της φωνής" και αδυναμία και στις **16** Νοεμβρίου εγκατέλειπε τα εγκόσμια.

Τον θάνατο του δεν ανάγγειλαν πένθιμα οι καμπάνες των εκκλησιών, όπως ήταν το έθιμο, μια και απαγορεύονταν οι κωμωνοκρουσίες, αλλά το μήνυμα διαδόθηκε αστραπιαία από στόμα σε στόμα και διά του τύπου κι έτσι χιλιάδες λαού είχαν συρρεύσει αμέσως και τις επόμενες ημέρες στην Ιερά Αρχιεπισκοπή για να του δώσουν τον τελευταίο ασπασμό καθώς καθόταν μεγαλοπρεπώς, σύμφωνα με την παράδοση, πάνω σε

πολυθρόνα, φέροντας τα αρχιερατικά του άμφια και κρατώντας το σκήπτρο στο χέρι και ήταν ζωντανός. (Σύμφωνα με την παράδοση ο Αρχιεπίσκοπος θα τοποθετείτο στον τάφο καθήμενος σε πολυθρόνα και όχι ξαπλωμένος)

Το θάνατο του Αρχιεπισκόπου ανάγγειλε ο Μητροπολίτης Πάφου και τοποτηρητής πια του αρχιεπισκοπικού θρόνου Λεόντιος στο λαό και στους άλλους ιεράρχες με την πιο κάτω ανακοίνωση του:

"Κατώδυνοι την ψυχήν αγγέλλομεν προς τον ευλαβή κλήρον και τον ευσεβή Ελληνικόν λαόν την προς Κύριον μετάστασιν του μακαριστού Πατρός ημών αιιδίμου Αρχιεπισκόπου Κύπρου Κυρίλλου του Γ' επισυμβάσαν σήμερον ώραν **12.5** μ.μ.

Τον μακαρία τη λήξει γενόμενον ημών αρχιποίμενα κηδέυομεν εκ του Καθεδρικού ναού του Αγίου Ιωάννου αύριον Παρασκευήν ώραν **11** π.μ. και προσκαλούμεν τον ευλαβή κλήρον και τον ευσεβή Ελληνικόν λαόν, ίνα ενώσωσι μεθ'ημών τας προς τον Υψιστον δεήσεις των υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του γεραρού ημών Ποιμενάρχου".

Ο Τοποτηρητής
Του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου
ΠΑΦΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΣ

(Μεταγλώττιση)

"Με κατόδυνην την ψυχήν αγγέλλομε προς τον ευλαβή κλήρο και τον ευσεβή Ελληνικό λαό τη μετάσταση στον Κύριο του μακαριστού Πατέρας μας αιιδίμου Αρχιεπισκόπου Κύπρου Κυρίλλου του Γ' που επεσυνέβη σήμερο στις **12.5** μ.μ.

Τον μακαρία τη λήξει γενόμενο Αρχιποίμενα μας κηδέυομε από τον Καθεδρικό ναό του Αγίου Ιωάννου αύριο Παρασκευή, ώραν **11** π.μ. και προσκαλούμεν τον ευλαβή κλήρο και τον ευσεβή Ελληνικό λαό, να ενώσουν μαζί μας τις δεήσεις τους προς τον Υψιστο υπέρ αναπαύσεως της ψυχής του γεραρού Ποιμενάρχη μας".

Ο Κυβερνήτης Σταμπς έστειλε αντιπρόσωπο του στην κηδεία και ταυτόχρονα δημοσίευσε αγγελία για

το θάνατο του στην επίσημη εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Τον επικήδειο στην κηδεία του Αρχιεπισκόπου εκφώνησε ο Μητροπολίτης Πάφου Λεόντιος που είπε τα εξής:

" Οίον δη μέγα πένθος ικάνει" την κατά Κύπρον αγιωτάτην του Χριστού Εκκλησίαν ευλαβείς του Κυρίου λειτουργοί και ευσεβείς Έλληνες Χριστιανοί.

Πώς έπεσεν ο πατήρ ο ευλογών των νέον Ισραήλ. Πώς έπεσε την θλιβεράν πτώσιν της ανθρώπινης φύσεως και παρεδόθη τη φθορά συζευθείσα τω κρουερώ θανάτω η ιερά Αύτη Κορυφή και παραδίδοται εις τον σκοτεινόν τάφον, η φωτεινή αύτη λαμπάς της του Χριστού παστάδος η αναλωθείσα εις φωτισμόν του Ορθοδόξου παρ' ημίν ελληνικού νυμφώνος.

Επεσες και το ιερόν και αιδέσιμον σκήνος σου, μακαριστέ ημών Πατήρ και Δέσποτα, πρόκειται ημίν, πενθούσι και κλαίουσι, ως θλιβερά εκπλήρωσις της απ' αιώνων στηλογραφηθείσης διαθήκης. " Γη ει και εις γην απελεύσει". Απέρχεσαι και εγκαταλείπεις εις ημάς τοσούτον οδυνηροτέραν την ανάμνησιν σου, όσον αι παρούσαι περιπέτειαί της Εκκλησίας της νήσου ημών, της καταματιζομένης παρά πολλών και ποικίλων δεινών απεριγράπτων και άνευ προηγουμένου καθιστών την ύπαρξιν Σου υπέρ ποτέ αναγκαίαν.

Διά τούτο και το απαίσιο άγγελμα του σωματικού σου θανάτου διαδραμόν ταχύτερον εν ακαρεί διέσεισε πάσαν Ελληνικήν εκ Κύπρου καρδία, ότι "ηγούμενος μέγας πέπτωκεν εν τη ημέρα ταύτη εν καιρία τη θλίψει και ιερά κατανύξει τα πλήθη των Ορθοδόξων πληρούσι τας εισόδους και εξόδους τας αυλάς, και τας πλατείας του ιερού τούτου χώρου.

Ναι, "κυκλόθεν αυτού στέφανος αδελφών, ως βλάστημα κέδρων εν τω λιβάνω και εκύκλωσαν αυτόν ως στελέχη φοινίκων". Στέφανος αδελφών. Αλλά τι είπον; Δύο τετιμημένοι αδελφοί την στιγμήν ταύτην τήκονται την ψυχήν και εξορμώσιν επιποθία πνευματική ακρατήτω πως θαλάσσας ηχηέσσας υπερπλέσαντας και όρεα σκιόδεντρα υπερπιδήσαντες αποδώσωσι σοι τον ύστατον εν Κυρίω απασμόν.

Μεγάλε Ποιμήν της επί γης στρατευομένης Εκκλησίας Σου, προπονητά πάνσοφε, πως αφείλες αφ' ημών εν ούτω χαλεπωτάταις ταις ημέραις τον κυβερνήτην της καθ' ημάς ταύτης ολκάδος Σου, κύριε, τρικυμία κατέλαβεν ημάς και πρώτος και δεύτερος και τρίτος της νηός σου ταύτης πλοηγοί υπό φοβερών κυμάτων, αφηράπησαν. "Επιστάται απολλύμεθα". Εξήγαγε ημάς του φοβερού τούτου κλίδωνος επιτάσσων τοις ανέμοις και σιγώσι, Συ ο Θεός τη θαλάσση όριον ψάμμον.

Αλλ ω θεόν και ιερόν σκήνος, μακαρία και αγία ψυχή σύγγνωθι, εάν τη ώρα ταύτη, ώρα λόγων επικηδείων, ώρα εκγωμίων της Ορθοδόξου ελληνικής αρετής σου, μόνον επιφωνήσεις θρηνωδίας εξέρχονται του τηκομένου μου στήθους, εάν στεναγμοί φλογώσεις αναπέμπωνται εκ της αιμασσούσης καρδιάς μου εάν ψελλίσματα μόνον προσφέρωσι τα τρέμοντα χείλη μου.

Τέκνα εν κυρίω περιπόθητα, ο πόνος παραλύει το λογικόν και το άδηλον μέλλον ταρασσει τας ενδοθυμήσεις και διά τούτο η εξύμνησις του βίου του προκειμένου Εθνάρχου και η περιγραφή των πράξεων του γεραρού Ποιμενάρχου, φοβούμαι μή υστερήση του πρέποντος".

Με το θάνατο του Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου απογυμνωτόταν εντελώς η Εκκλησία της Κύπρου. Απέμενε μόνος ο Πάφου, ο οποίος ανέλαβε την τοποτηρητεία του αρχιεπισκοπικού θρόνου ο οποίος και ενημέρωσε σχετικά τον Κυβερνήτη στις 18 Νοεμβρίου με την πιο κάτω επιστολή του:

"Εξοχώτατε,

Διά του παρόντος ανακοινούμεθα τη Υμετέρα Εξοχότητι ότι του σεπτού Ποιμενάρχου της κατά Κύπρον αγιωτάτης εκκλησίας αειμνήστου Κυρίλλου του Γ. εκδημήσαντος προς Κύριον, ανελάβαμεν ήδη άμα τη μεταστάσει αυτού την διακυβέρνησιν του αρχιεπισκοπικού θρόνου και της όλης εκκλησίας Κύπρου ως πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου κατά τε τους ιερούς Κανόνας, τα θέσμια και έθιμα και τον Καταστατικόν χάρτην της εκκλησίας ταύτης μέχρι της πληρώσεως του θρόνου και της αναλήψεως της

διακυβερνήσεως της εκκλησίας ημών υπό του εκλεγησομένου Αρχιεπισκόπου".

Επί τούτοις διατελούμεν μετά της προσηκούσης τιμής

Διάπυρος προς Θεόν παρακλήτωρ,
ο τοποτηρητής του αρχιεπισκοπικού Θρόνου
Κύπρου

ΠΑΦΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΣ

Ο Κυβερνήτης Σταμπς απάντησε αμέσως στο Λεόντιο:

"Πανιερώτατε,

Εχω την τιμή να γνωρίσω την λήψιν της από **18** ενεστώτος επιστολής σας, πληροφορούσης με ότι επί τω Θρηνηθέντι θανάτω του Μακαριωτάτου Κυρίλλου του Γ, η διεύθυνσις του αρχιεπισκοπικού Θρόνου και άλλων Ορθοδόξων εκκλησιών της Κύπρου, έχει αναληφθή υπ' υμών συμφώνως προς τον καταστατικόν χάρτην, τα θέσμια και τα έθιμα της Εκκλησίας".

Εχω την τιμήν να διτελώ
της Υμετέρας Πανιερότητος
ευπειθής θεράπων

STUBBS

Κυβερνήτης

Μια άλλη ενέργεια του τοποτηρητή ήταν να ενημερώσει τους εξορίστους Μητροπολίτες για το θάνατο του Αρχιεπισκόπου και ταυτόχρονα να τους ζητήσει τις απόψεις τους τι έπρεπε να γίνει για να αντιμετωπισθούν τα διάφορα προβλήματα της εκκλησίας που θα γίνονταν πιο έντονα με τη συνεχιζόμενη απουσία τους, πράγμα που καθιστούσε δύσκολη τη σύγκληση της Ιεράς Συνόδου.

Σύμφωνα με το υφιστάμενο Καταστατικό της Εκκλησίας της Κύπρου ο Λεόντιος αναλαμβάνοντας την τοποτηρητείαν του αρχιεπισκοπικού Θρόνου, δεν είχε καμμιά εξουσία να επιφέρει οποιαδήποτε αλλαγή είτε στα πρόσωπα είτε στα πράγματα της αρχιεπισκοπικής περιφερείας.

Εφόσον με την απουσία των εξορίστων

Μητροπολιτών δεν μπορούσε να σχηματισθεί απαρτία υποχρεούτο να ζητήσει από την κάθε μια ελληνορθόδοξη εκκλησία στην περιοχή της Κύπρου να αποστείλουν από ένα αρχιερέα ώστε να σχηματισθεί απαρτία με συμμετοχή του ηγουμένου της μονής Κύκκου.

Μεταξύ του λαού άρχισαν να γίνονται διάφορες συζητήσεις γύρω από το αρχιεπισκοπικό και να κυκλοφορούν φήμες ότι ο Κυβερνήτης προτίθετο να επιτρέψει την επιστροφή των εξορίστων Μητροπολιτών.

Ο Κυβερνήτης έσπευσε να σταματήσει τις φήμες αυτές πριν διαδοθούν σε όλο το νησί. Και βρήκε την ευκαιρία σαν πήγε για επίσκεψη στη Μονή Αγίου Παντελεήμονος λίγες μέρες μετά το θάνατο του Αρχιεπισκόπου να ξεκαθαρίσει τα πράγματα και τη θέση του.

Εγγραψε σχετικά με την επίσκεψη η εφημερίδα της Λευκωσίας "Ελευθερία":

Την Α. Εξοχότητα εδεξιώθη εις το Συνοδικόν η αδελφότης της μονής εξελθούσα εκ του ναού όπου ετελείτο την ώραν εκείνην ο εσπερινός. Η Α.Ε. ο κυβερνήτης εξέφρασε προς τους μοναχούς την λύπην του διά τον θάνατον του Μακριωτ. Αρχιεπισκόπου ηρώτησε δε εάν παρέστη και η αδελφότης της μονής εις την κηδείαν. Μετά την απάντησιν ότι η αδελφότης παρέστη εν σώματι και ότι μάλιστα με ιδιαίτεράν ευχαρίστησιν είδε την συμμετοχήν της κυβερνήσεως εις την κηδείαν του αιιδίμου Αρχιεπισκόπου και την κατάθεσιν στεφάνου εκ μέρους της Αυτού Εξοχότητος αντηλλάγησαν τα ακόλουθα:

Η Α.Ε. ο Κυβερνήτης ηρώτησεν εάν θα είναι μακρόν το από της χηρείας του θρόνου μέχρι της αναδείξεως του νέου Αρχιεπισκόπου χρονικό διάστημα. Εις απάντησιν ότι εντός 40 ημερών δέον να αρχίση κατά τα ειθισμένα η εκλογικκή κίνησις ο κυβερνήτης ηρώτησε:

- Και θ' αρχίση και θα τελειώση;

- Ισως, όχι λόγω της μεγάλης δυσχερείας, την οποίαν συναντά η Κυπριακή Εκκλησία επί του

παρόντος. Δι' αυτό και παρακαλούμεν την Υμετέραν Εξοχότητα όπως ευαρεστηθή να μεριμνήση διά την έξοδον της Κυπριακής Εκκλησίας εκ της παρούσης δυσχερείας.

- Ποίας δυσχερείας; ηρώτησεν ο Σερ Ρετζιναλντ.

- Το ότι ευρίσκονται μακράν της νήσου δύο Μητροπολίται.

- Δεν έχουν αντικαταστάτας;

- Ναι, αλλ' Αρχιμανδρίτας, όχι Επισκόπους. Επί του σημείου τούτου η Α. Ε. ο Κυβερνήτης απήντησεν ως εξής:

- Λυπούμαι ότι δεν δύναμαι να υποσχεθώ τίποτε διότι αναχωρώ εις Κεϋλάνην και θα έλθω εις Κύπρον νέος κυβερνήτης.

Εις το σημείον τούτο έληξεν η συνομιλία. Αντηλλάγησαν μεταξύ της Α.Ε. και των μοναχών χειραψίαι μετά τούτο δε οι επίσημοι ανεχώρησαν εις Λευκωσίαν.

Ο Κυβερνήτης φοβόταν ίσως ότι δεν είχε γίνει αντιληπτός μια και ο σάλος συνεχιζόταν. Γι' αυτό και έσπευσε με επίσημη επιστολή του να ενημερώσει τον τοποτηρητή πιο σαφώς, ότι σε καμμιά περίπτωση δεν θα επιτρεπόταν η επιστροφή των απελαθέντων, ώστε να πάρει τις αποφάσεις του όπως νόμιζε καλύτερα.

Εγράψε στον τοποτηρητή ο Κυβερνήτης διά του αποικιακού γραμματέως κ. Χ. Χένικερ Χήτον:

"Αριθμ **1081/33**

Γραφείο Αποικιακού Γραμματέα Κύπρου

25 Νοεμβρίου 1933

Σεβασμιώτατε,

Διατάχθηκα από την Α.Ε. τον Κυβερνήτη, να σας πληροφορήσω ότι επιστήθηκε η προσοχή του στο γεγονός ότι διαδίδονται φήμες σε σχέση προς τις επικείμενες αρχιεπισκοπικές εκλογές, που τείνουν στο ότι θα επιτραπεί στους εκκλησιαστικούς, οι οποίοι απηλάθησαν από την αποικία το **1931** να επανέλθουν.

2. Επειδή είναι φανερό ότι η ύπαρξη τέτοιων φημών είναι πιθανόν να προκαλέσει διχωγνωμίες και

έριδες και έτσι να παρεμποδισθεί η διεξαγωγή της εκλογής με τάξη, διατάχθηκα να σας πληροφορήσω ότι η Αυτού Εξοχότης έχει λάβει από τον υπουργό των Αποικιών τη πλήρη εξουσιοδότηση ν' ανακοινώσει ότι σε καμιά περίπτωση δεν θα επιτραπεί στους απελαθέντες τούτους να επανέλθουν στην Κύπρο".

Εχω την τιμή να διατελώ, Σεβασμιώτατε,
ευπειθής θεράπων σας

X. ΧΕΝΙΚΕΡ ΧΗΤΟΝ

Αποικιακός Γραμματέας

Ο τοποτηρητής που βιαζόταν να εκδόσει εγκύκλιο με την οποία να προκήρυσσε εκλογές, απάντησε αμέσως στον Αποικιακό Γραμματέα στις **28** Νοεμβρίου με μια επιστολή του παρακαλούσε γι' άλλη μια ακόμη φορά όπως αναθεωρηθεί η απόφαση και όπως επιτραπεί στους εξορίστους να επιστρέψουν:

"Ομολογούμεν ότι η περί ης πρόκειται επιστολή της Υμετέρας εντιμότητος, ήλθεν ως απροσδόκητος διάψευσις βεβαίων ελπίδων ημών τε και άπαντος του πληρώματος της αποστολικής ημών Εκκλησίας, πάντων προσδοκάντων ότι ο πολυθρήνητος θάνατος του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου Κυρίλλου του Γ' ηδύνατο πράγματι να θεωρηθή ως πλήρως δικαιολογημένη και εύθετος ευκαιρία όπως η έντιμος Κυβέρνησις σπεύση, ίνα δείξη την τιμήν αυτής προς την δεινώς δοκιμαζομένην αυτοκέφαλον εκκλησίαν Κύπρου, ης το αυτοκέφαλον από των πρώτων αιώνων του χριστιανισμού κυρωθέν εδημιούργησε δι' αυτήν εξέχουσας θέσιν μεταξύ των αδελφών Ορθοδόξων εκκλησιών, παρά το πλευρόν των οποίων ίσταται αδελφικώς και η αγιωτάτη Εκκλησία της Αγγλίας, ίνα, λέγω η Κυβέρνησις δείξη την εύνοιαν αυτής διευκολύνουσα την αποκατάστασιν των παρ' ημίν εκκλησιαστικόν πραγμάτων.

Διότι διά της εις την νήσον επανόδου των δύο εν υπερорία αγίων αδελφών ημών, Πανιερωτάτου Κιτίου κ. Νικοδήμου και Πανιερ. Κυρηναίας κ. Μακαρίου των και διατηρούντων κατά το εκκλησιαστικόν δίκαιον της Ορθοδόξου Ανατολικής Εκκλησίας ακέραια και

απαραβίαστα και απaráγραπτα τα τε ποιμαντορικά και τα συνοδικά αυτών δίκαια, θα ηδύνατο να εργασθή ομαλώς και κατά τους θείους και ιερούς κανόνες η αγία και ιερά σύνοδος της παλαιφάτου ημών εκκλησίας και να δημιουργηθώσιν απροσκόπτως κανονικαί εκλογαί προς ανάδειξιν αρχιεπισκόπου Κύπρου, υπό την προεδρίαν του οποίου χωρούσα εφεξής η αγιωτάτη αύτη εκκλησία, θα ηδύνατο να εξασκήση την ην απεκδέχεται παρ' αυτής επίδρασιν επί του εν γένει βίου αυτού το χριστεπώνυμον αυτής ποίμνιον.

Διά ταύτα και η εν στιγμαίς κρισιμωτάταις καθ' ας ο λαός ημών έμεινε σχεδόν άνευ Ποιμένων και η Εκκλησία άνευ προέδρου και διεσκορπισμένα έχουσι τα συνοδικά αυτής μέλη η θλιβερά αναγγελία της εξακολουθήσεως της ισχύος του περί υπερορίας των εν Χριστώ αγίων αδελφών ημών διατάγματος, βαθύτατα έθλιψεν ημάς τε και το ποίμνιον της απορφανισθείσης ταύτης εκκλησίας, ήτις εν τούτοις εξακολουθεί να πιστεύη ότι ο Ουράνιος κύριος, των επιγείων κυρίων, θα μετατρέψη τους λογισμούς αυτών και εξακολουθεί ακόμη να απεκδέχεται ότι ο Μέγας βασιλεύς των Βασιλέων της γης θα φωτίση την έντιμον Κυβέρνησιν της Α. Βρετανικής Μεγαλειότητος, όπως λαμβάνουσα υπ' όψιν την άνευ προηγουμένου περίστασιν της σεβασμίας ταύτης Εκκλησίας θελήση και εξεύρη τρόπον αναθεωρήσεως της επί του προκειμένου αποφάσεως αυτής επιτρέπουσα την σωτήριον επάνοδον των Σ. εξορίστων Μητροπολιτών.

Ταύτα διά βεβαίας ελπίδος απεκδεχόμεναι διατελούμεν Εντιμότητα, κύριε, μετά της προσηκούσης τιμής".

Ο αποικιακός γραμματέας απάντησε και πάλι στο Λεόντιο ότι η απόφαση δεν μπορούσε να αναθεωρηθεί και εξέφραζε την ελπίδα ότι μπορούσαν να βρεθούν άλλα μέσα προς διευθέτηση του θέματος:

Αρ. 1081/33

Γραφείον Αποικιακού Γραμματέως Κύπρου

29 Νοεμβρίου 1933

Σεβασμιώτατε,

Ενετάλην παρά του Κυβερνήτου να αναγγείλω

παραλαβήν της υπό η/νίαν 28 Νοεμβρίου επιστολής υμών εν σχέσει προς την απόφασιν της Κυβερνήσεως να επιτρέψη την εις Κύπρον επιστροφήν των Εκκλησιαστικών, οι οποίοι απηλάθησαν εκ της Αποικίας τω 1931 και εις απάντησιν να πληροφορήσω υμάς ότι η Αυτού Εξοχότης λυπείται ότι η απόφασις δεν δύναται να αναθεωρηθή και πέποιθεν ότι άλλα μέσα θα εξευρεθούν προς λύσιν της δυσκολίας εις το ζήτημα των αρχιεπισκοπικών εκλογών.

Εχω την τιμήν να διατελώ

Σεβασμιώτατε

ευπειθής ημών θεράπων

X.XENNIKER XHTON

Τη φώρα του Λεοντίου όμως ανέκοψαν τα τηλεγράφημα των Μητροπολιτών Κερύνειας και Κιτίου που εισηγούνταν αναβολή της προκήρυξης των εκλογών σε ευθετότερο χρόνο, ελπίζοντας προφανώς ότι θα μπορούσαν και οι ίδιοι να επιστρέψουν στην Κύπρο και να θέσουν υποψηφιότητα.

Ο Λεόντιος είχε στείλει από τις 21 Νοεμβρίου το πιο κάτω τηλεγράφημα στους δυο μητροπολίτες στην Αθήνα όπου συνέχιζε να βρίσκεται ο Κυρηναίος και το Παρίσι όπου βρισκόταν αυτή την περίοδο ο Κιτίου:

"Γνώμαι ομόφωνοι ενταύθα εκδώσωμεν εκλογικήν εγκύκλιον εμπροθέσμως, αλλέως υπεύθυνοι συνεπείας. Υπεύθυνος νομική γνώμη δεν δικαιούμεθα να εκδώσωμεν εγκύκλιον αργότερον τριακοστής Νοεμβρίου. Αναμένομεν τηλεγαφήσητε γνώμην πρακτέου μέχρις είκοσι οκτώ Νοεμβρίου".

Ο Κυρηναίος Μακάριος απάντησε:

"Κανονικής εκλογής Αρχιεπισκόπου απολύτως αδυνάτου λόγω ανωτέρας βίας, αναγκαστικής απουσίας Συνόδου, αποφασίζει αύτη αυτοδικαίως, υπευθύνως αναβολήν εκλογής μέχρις άρσεως επιπροσθούτων εμποδίων".

Την ίδια άποψη είχε και ο Κιτίου που πρέσβλεπε και αυτός στον Αρχιεπισκοπικό θρόνο:

"Μη παρούσης επί τόπου απαραίτητου συνοδικής εξουσίας κανονίση λεπτομερείας, εποπτεύση, προσδώση κανονικόν κύρος εκλογήν, εισηγούμεθα

αναβολήν αυτής μέχρι πληρώσεως κανονικών προϋποθέσεων".

Ετσι μετά την σύμφωνη γνώμη και των άλλων δύο Μητροπολιτών ο τοποτηρητής του Θρόνου Λεόντιος ανέβαλε την έκδοση της εκλογικής εγκυκλίου μέχρι να καταστεί δυνατή η προκήρυξη εκλογών- ένα θέμα που θα κρατούσε για πολλά χρόνια σε αναστάτωση τον κυπριακό λαό μέχρι που οι Άγγλοι θα αναγκάζονταν τελικά στο **1937** και επίσημα να παρέμβουν δυναμικά και να απαγορεύσουν τη διενέργεια εκλογής.